

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Pavla Šámala (soudce zpravodaje) a soudců Josefa Fialy a Jana Filipa o ústavní stížnosti stěžovatele **hlavního města Prahy**, sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1 – Staré Město, zastoupeného JUDr. Ing. Světlanou Semrádovou Zvolánkovou, advokátkou, sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2 – Nové Město, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. června 2020 č. j. 22 Cdo 1559/2020-180, rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. března 2018 č. j. 23 Co 28/2019-134, ve znění opravného usnesení ze dne 20. dubna 2020 č. j. 23 Co 28/2019-173, a rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 14. září 2018 č. j. 7 C 102/2017-100, za účasti **Nejvyššího soudu, Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 9**, jako účastníků řízení, a **A. V.** jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

Ústavní stížnost se zamítá.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí, přičemž tvrdí, že jimi došlo k porušení čl. 11 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

2. Z ústavní stížnosti a z napadených rozhodnutí se podává, že Obvodní soud pro Prahu 9 (dále jen „obvodní soud“) v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl žalobu stěžovatele jako žalobce na určení, že „žalobce je výlučným vlastníkem pozemku parc. č. XX o výměře 310 m², zapsaného na LV č. XXv katastrálním území Újezd nad Lesy“ (výrok I.), dále určil, že vedlejší účastník jako žalovaný je vlastníkem tohoto pozemku (výrok II.) a uložil stěžovateli povinnost zaplatit vedlejšímu účastníkovi na náhradě nákladů řízení částku 95 508 Kč (výrok III.). Takto obvodní soud rozhodl o žalobě stěžovatele a vzájemném návrhu vedlejšího účastníka, když naléhavý právní zájem na požadovaném určení obě procesní strany dovozovaly ze skutečnosti, že k předmětnému pozemku (aktuálně parc. č. XX) je na příslušném listu vlastnictví (č. XX) vedeném pro obec Praha, katastrální území Újezd nad Lesy, vyznačen duplicitní zápis vlastnictví ve prospěch stěžovatele i vedlejšího účastníka, a to od roku 2011. Obvodní soud dovodil, že předmětný pozemek (parc. č. PK XX) nikdy nepřešel do vlastnictví státu, když byl mezi fyzickými osobami převáděn do jejich vlastnictví. To, že dotčený pozemek byl v tzv. užívání socialistické organizace, případně že na základě THM byl pozemek veden jako součást nového pozemku parc. č. PK XX (a posléze parc. č. XX), pak podle obvodního soudu nemůže nic změnit na vlastnictví fyzických osob. Obvodní soud odmítl úvahy stěžovatele z „pohledu restitučního“ s tím, že je zřejmé, že stát (potažmo obec) se vlastníkem předmětného pozemku nikdy nemohl stát, a ani nestal, když THM bylo prováděno „jen“ pro potřeby národního hospodářství. Obvodní soud dovodil, že na LV č. XX a na seznam veřejného statku nebyl

předmětný pozemek zapsán právem, a nemohlo tak dojít k nabytí vlastnického práva stěžovatelem podle zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 172/1991 Sb.“). K argumentaci stěžovatele, že předmětný pozemek (nestal-li se jeho vlastníkem již podle § 1 zákona č. 172/1991 Sb.) stěžovatel vydržel, obvodní soud (s odkazem na § 129 odst. 1, § 130 odst. 1 a § 134 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013, dále jen „občanský zákoník“) konstatoval, že stěžovatel nemohl předmětný pozemek vydržet, když nemohl být „se zřetelem ke všem okolnostem“ v dobré víře, že se stal vlastníkem takového pozemku, a proto údajný omyl stěžovatele o tom, že Česká republika byla vlastníkem dotčeného pozemku, je neomluvitelný.

3. Proti rozsudku obvodního soudu podal stěžovatel odvolání. Napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) byl rozsudek obvodního soudu v zamítavém výroku I. o věci samé, jakož i ve vyhovujícím výroku II. o věci samé, potvrzen (výrok I.). Výrokem II. byl rozsudek obvodního soudu ve III. výroku o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky změněn jen ve výši náhrady, která činí 70 340 Kč, jinak byl v tomto výroku potvrzen a ve III. výroku bylo rozhodnuto, že stěžovatel je povinen zaplatit vedlejšímu účastníkovi na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 13 068 Kč. Městský soud ve shodě s důvody uvedenými obvodním soudem zaprvé shledal, že zatímco vedlejší účastník prokázal existenci právně relevantního nabývacího titulu na své straně – kupní smlouvy ze dne 14. 5. 2003, na jejímž podkladě byl učiněn korespondující vklad vlastnického práva k předmětnému pozemku do katastru nemovitostí ve prospěch vedlejšího účastníka, tak vlastnické právo stěžovatele k dotčenému pozemku bylo na podkladě provedení dokazování vyloučeno, neboť jen ze samotné skutečnosti, že na LV XX byla po uzavření pozemkových knih v roce 1977 přepsán původní pozemek parc. č. PK 521/53 pro „Čs. stát – Místní národní výbor Újezd nad Lesy“, nelze vlastnictví státu k předmětnému pozemku dovodit. Z provedených důkazů je zřejmé, že předmětný pozemek, označený v té době (1978 až 1980) parc. č. PK XX, byl do pozemku parc. č. PK XX sloučen pouze v důsledku THM, které bylo zaměřeno na užitelské hranice, a nikoli v důsledku změny vlastnických vztahů. Zadruhé k námitce vydržení městský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2017 sp. zn. 22 Cdo 3652/2016, ve kterém se uvádí, že byla-li držitelem obec, která disponovala kvalifikovanými zaměstnanci s právnickým vzděláním, není vyloučeno, aby k této okolnosti při posuzování její dobré víry soud přihlédl. Městský soud zdůraznil, že po stěžovateli jako největší obci v České republice bylo namístě (z hlediska § 130 odst. 1 a § 134 odst. 1 občanského zákoníku) požadovat, aby k termínu 24. 5. 1991 (od kterého odvozoval své vlastnické právo, eventuálně běh vydržecí doby) ověřil s dostatečnou mírou kvalifikované (právní) pečlivosti, zda státu svědčí vlastnické právo k předmětnému pozemku. Při takovém kvalifikovaném ověření bylo rovněž namístě, a to i s ohledem na obecné povědomí o minimálním respektu státu k vlastnickým právům občanů („fyzických osob“) v období před koncem roku 1989, vycházet ze základních historických dokumentů, které měly vlastnické právo státu k předmětnému pozemku osvědčovat a které konečně byly stěžovatelem v dané souvislosti připojeny i k jeho žalobě, tedy z LV a evidenčních listů z roku 1978. Po rozboru těchto listin soud uzavřel, že při minimální (kvalifikované) pozornosti, která by byla věnována obsahu právě citovaných dokumentů, by přitom nezbytně u stěžovatele musela vyvstat důvodná pochybnost o nabývacím titulu státu. Městský soud dále uvedl, že samotná údržba předmětného pozemku, je-li tvořená komunikací, by s ohledem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2017 sp. zn. 22 Cdo 3652/2016 nepředstavovala důkaz dobré víry.

4. Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel dovolání, jehož přípustnost vymezil tak, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, při jejímž řešení se městský

soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu. Stěžovatel uplatnil dovolací důvod, uvedený v § 241a odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Nejvyšší soud napadeným usnesením dovolání stěžovatele podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl (výrok I.) a dále rozhodl, že stěžovatel je povinen zaplatit vedlejšímu účastníkovi na náhradu nákladů dovolacího řízení 13 068 Kč (výrok II.). Nejvyšší soud dospěl k závěru, že rozhodnutí městského soudu není v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu a dovolání proto není přípustné.

II.

Argumentace stěžovatele

5. V ústavní stížnosti stěžovatel namítá, že soudy přehlédly skutečnost, která byla v řízení nesporná, že stěžovatel byl jako výlučný vlastník evidován ve veřejném seznamu. Stěžovatel poukazuje na to, že po celou dobu až do roku 2011, tj. do doby, kdy byl u sporného pozemku vyznačen duplicitní zápis vlastnictví, nebyl nikým v držbě sporného pozemku rušen, nikdo – tedy ani vedlejší účastník či jeho právní předchůdci neměli vůči držbě sporného pozemku stěžovatelem výhrady. Stěžovatel považuje posouzení vydržení soudy za nepřiměřené a excesivní, když soudy odmítly, že by stěžovatel byl držitelem sporného pozemku a rovněž to, že by byl v dobré víře. Zjistily-li soudy, že se stát v době minulé dopustil protiprávního jednání či že se místní národní výbor podílel na určitých zmatcích, pak toto nemůže vyústit v závěr, že stěžovatel není v dobré víře, či že na tom má svůj díl viny. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem soudů, že nemohl být v dobré víře při držbě sporného pozemku, neboť je personálně vybaven tak, aby si mohl historickou genezi nemovitostí, které na něj přešly v intencích zákona č. 172/1991 Sb., prověřit, a neudělal-li to, pak to automaticky vylučuje úvahy o možné dobré víře stěžovatele. Stěžovatel nesouhlasí s posouzením soudů, že byl pouze na nedobrověrným držitelem a že nedošlo k vydržení. Závěry soudů považuje za extrémně nespravedlivé a nemající oporu v právních předpisech. Stěžovatel je přesvědčen, že nepochybil, neprováděl-li historické zkoumání listin osvědčující vlastnické právo státu ke spornému pozemku. Soudy v rozporu se zákonem na stěžovatele kladly přísná a nesplnitelná kritéria týkající se posouzení vydržení, a to zejména držby a dobré víry. Tímto výkladem institutu vydržení by bylo vyloučeno, aby stěžovatel jako veřejnoprávní korporace se mohl dovolávat institutu vydržení, neboť v posuzované věci soudy nastolily taková kritéria, která vylučují vydržení ve prospěch obce, tj. hlavního města Prahy. Stěžovatel má za to, že postupem obecných soudů byla porušena ochrana jeho vlastnického práva ke spornému pozemku, a to zejména v důsledku nesprávného posouzení předpokladů pro vydržení sporného pozemku stěžovatelem.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

6. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, jenž byl účastníkem řízení, v němž byla vydána napadená rozhodnutí. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“). Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona *a contrario*), neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva.

IV. Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

7. Ústavní soud není součástí soustavy soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy) a nepřísluší mu oprávnění vykonávat dozor nad rozhodovací činností obecných soudů. Do rozhodovací činnosti soudů je Ústavní soud v řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy oprávněn zasáhnout pouze tehdy, byla-li pravomocným rozhodnutím těchto orgánů porušena ústavně zaručená základní práva nebo svobody stěžovatele.

8. Z ustálené judikatury Ústavního soudu plyne, že postup v soudním řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad podústavního práva a jeho použití, jsou při řešení konkrétního případu v zásadě záležitostí obecných soudů a Ústavní soud, jakožto soudní orgán ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy), není možno považovat za „superrevizní“ instanci v systému obecného soudnictví, jejímž úkolem je přezkum celkové zákonnosti či věcné správnosti vydaných rozhodnutí. Ingerence Ústavního soudu do této činnosti, konkrétně jde-li o výklad a použití běžného zákona, připadá v úvahu, vycházely-li obecné soudy v daném hodnotícím procesu ze zásadně nesprávného posouzení dopadu ústavně zaručených práv, jichž se stěžovatel dovolává, na posuzovaný případ, eventuálně kdyby v něm byl obsažen prvek libovůle či dokonce svévole, např. v podobě nerespektování jednoznačné kogentní normy či přepjatého formalismu [srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 7. 1999 sp. zn. III. ÚS 224/98 (N 98/15 SbNU 17)]; všechna rozhodnutí jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>].

9. V ústavní stížnosti stěžovatel především namítá, že soudy přehlédly, že stěžovatel byl jako výlučný vlastník evidován ve veřejném seznamu, a z této skutečnosti pak dovozuje, že nabyl vlastnické právo k předmětnému pozemku parc. č. PK XX na základě § 1 zákona č. 172/1991 Sb., dnem účinnosti tohoto zákona.

10. V posuzované věci vyšly obecné soudy ze zjištění, že pozemek parc. č. PK XX je evidován přinejmenším od roku 1926. Z pozemkové knihy a vložky č. XX pro katastrální obec Újezd nad Lesy bylo dále zjištěno, že jako vlastníci jsou zapsáni A. a P. L. Na základě kupní smlouvy ze dne 2. 7. 1973 byl předmětný pozemek parc. č. PK XX prodán manželům J. a H. N. Rozhodnutím státního notářství pro Prahu 8 sp. zn. 8 D 1663/78 a Státního notářství pro Prahu 9 sp. zn. 9 D 405/91 přešla předmětná nemovitost, která je výslovně v těchto rozhodnutích uvedena na dceru jmenovaných H. H. Tato geneze vlastnictví pak koresponduje i s LV č. XX pro Újezd nad Lesy. H. H. prodala pozemek parc. č. PK XX vedlejšímu účastníkovi kupní smlouvou ze dne 14. 5. 2003, Katastrálním úřadem Praha – město byl povolen vklad práva, zapsán 5. 9. 2003 s tím, že právní účinky vkladu vznikly 23. 5. 2003. V důsledku uvedeného je pak vedlejší účastník veden v katastru nemovitostí jako její vlastník (nyní duplicitní), když pozemek má nyní parc. č. XX.

11. Soudy dále vyšly ze zjištění, že předmětný pozemek původně označený jako č. PK XX, byl v roce 1973 zapsán na LV č. XX. Protože předmětný pozemek parc. č. PK XX byl ve skutečnosti součástí veřejné komunikace, byl při THM sloučen do pozemku parc. č. PK XX, který byl ve vlastnictví státu; tímto administrativním opatřením však nebyly vlastnické vztahy k předmětnému pozemku parc. č. PK XX a nakonec ani jeho evidence nijak dotčeny. Předmětný pozemek, označený v té době (1978 až 1980) jako č. PK XX, byl do pozemku parc. č. PK XX sloučen pouze v důsledku THM, které bylo zaměřeno na uživatelské hranice, a nikoli v důsledku změny vlastnických vztahů. Pozemek parc. č. PK XX se v roce 1983 stal součástí pozemku parc. č. XX, evidovaného jako vlastnictví státu, a ten byl později v roce 2011 rozdělen

na pozemek parc. č. XX (tedy pozemek, o jehož vlastnictví nyní jde) a pozemek parc. č. XX ve vlastnictví státu. Důvodem pro sloučení pozemku parc. č. PK XX do pozemku parc. č. PK XX ve vlastnictví státu byla zřejmě okolnost, že na obou těchto pozemcích ležela pozemní komunikace; šlo však jen o evidenční opatření, vlastnické právo předchůdců vedlejšího účastníka zůstalo nedotčeno. Obvodní soud nepřisvědčil názoru stěžovatelky, že by pozemek parc. č. PK XX zanikl a stal se součástí pozemku parc. č. PK XX; i nadále byl tento pozemek opakovaně předmětem dědění, koupě a prodeje. Nyní jde o pozemek parc. č. XX, u kterého je evidováno vlastnické právo obou stran sporu.

12. Na podkladě zjištěného skutkového stavu soudy dovodily, že předmětný pozemek s původním parc. č. PK XX nikdy nepřešel do vlastnictví státu, když byl mezi fyzickými osobami převáděn do jejich vlastnictví. To, že tento pozemek byl v tzv. užívání socialistické organizace, případně že na základě THM byl veden jako součást nového pozemku parc. č. PK XX (a posléze pozemku parc. č. XX), pak nemůže nic změnit na vlastnictví fyzických osob. Jelikož stát nebyl vlastníkem předmětného pozemku v období, které bezprostředně předcházelo rozhodnému dni 24. 5. 1991, nemohl se (již jen z uvedeného důvodu) k uvedenému termínu stát vlastníkem tohoto pozemku stěžovatel podle § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. Na LV č. XX a seznam veřejného statku nebyl předmětný pozemek zapsán právem a nemohlo tak dojít k nabytí vlastnického práva podle zákona č. 172/1991 Sb. Uvedeným závěrům obecných soudů nelze z hlediska ústavnosti nic vytknout.

13. V této souvislosti Ústavní soud pro úplnost poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2013 sp. zn. 22 Cdo 4560/2011, ve kterém tento soud dovodil, že převzal-li stát nemovitost v rozhodném období bez právního důvodu, aniž by se její držby chopil, lze návrhu na určení vlastnického práva k ní, uplatněnému podle obecných předpisů, vyhovět. Převzetím věci státem bez právního důvodu ve smyslu restitučních předpisů se rozumí převzetí držby, a to i držby neoprávněné.

14. V nálezu ze dne 29. 12. 2009 sp. zn. IV. ÚS 42/09 (N 260/55 SbNU 509) Ústavní soud vyložil, že je nepřipustné, aby vlastnické právo stěžovatelů konajících v důvěře ve veřejnoprávní evidenci, za jejíž správnost odpovídá stát, a legitimně se domnívajících, že jsou vlastníky předmětných pozemků, bylo mnoho let po uplynutí lhůty k podání restitučního návrhu zpochybněno soudy (tj. jinými státními orgány v jiném řízení) právě odkazem na údajnou možnost v minulosti dosáhnout restituce. Stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2005 sp. zn. Pl. ÚS-st. 21/05 (ST 21/39 SbNU 493; 477/2005 Sb.) nedopadá na situaci, v níž byla založena (a po velmi dlouhou dobu trvala) dobrá víra jednotlivců jednajících v důvěře ve správnost aktů veřejné moci, které ve lhůtě pro podání restitučního návrhu stvrzovaly existenci jejich vlastnického práva.

15. V této souvislosti Ústavní soud v uvedeném nálezu poukázal na nález ze dne 20. 10. 2009 sp. zn. I. ÚS 709/09 (N 222/55 SbNU 85), podle které se stěžovatelé domáhali určení, že jsou vlastníky pozemku. Obecné soudy však žalobu zamítly s odůvodněním, že stěžovatel neuplatnil restituční nárok ke sporným pozemkům a šlo tedy o nepřipustné obcházení restitučního zákonodárství. Ústavní soud však poznamenal, že jeho stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 21/05 nelze aplikovat mechanicky bez přihlídnutí ke specifickým okolnostem každé věci. Přihlédl přitom ke skutečnosti, že důvodem neuplatnění nároku stěžovatele v restitučním řízení bylo to, že byl v katastru nemovitostí evidován jako vlastník, stát se k němu jako k vlastníku choval a nijak nezpochybňoval jeho vlastnické právo. Došlo-li teprve později, po uplynutí lhůty k podání restitučního návrhu, ke změně v katastru nemovitostí, nebylo podle Ústavního soudu z ústavněprávního hlediska možné jeho určovací žalobu zamítnout pro údajné obcházení účelu

restitučního zákonodárství. Stěžovatel totiž oprávněně mohl cítit, že je orgány veřejné moci vmanipulován do situace, která nemá řešení; nárokoval-li by nemovitosti podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, byl by jeho návrh zamítnut s odkazem na to, že je v katastru nemovitostí zapsaným vlastníkem předmětné nemovitosti; poté, co byl zápis v katastru nemovitostí změněn, byla jeho žaloba zamítnuta s odůvodněním, že měl postupovat podle restitučních zákonů.

16. Ústavní soud současně konstatoval, že je nutné, aby všechny příslušné orgány veřejné moci vycházely ze speciální úpravy restitučních předpisů a aby zejména v duchu snahy o zmírnění některých majetkových křivd interpretovaly veškeré relevantní okolnosti konkrétního případu, tedy aby vycházely z individuálních rozměrů každé jednotlivé věci, které jsou založeny na zjištěných skutkových okolnostech. Účelem restitučních zákonů je zmírnění a odčinění následků některých majetkových a jiných křivd, k nimž došlo v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 v rozporu se zásadami demokratické společnosti respektující základní lidská práva. Případné nedůslednosti různého druhu, jakož i nepředvídatelnost v postupu státních orgánů, nelze podle přesvědčení Ústavního soudu vykládat v neprospěch oprávněných osob, ale vždy (ve vztahu ke konkrétní věci) s ohledem na platné konstitutivní hodnoty a principy demokratického právního státu tak, jak jsou vyjádřeny v ústavním pořádku České republiky. K restitucím nelze přistupovat formálně, ale je vždy třeba sledovat účel, jehož má být restitucí dosaženo, tedy odčinění majetkové křivdy akty dřívějšího totalitního státu, jež byly učiněny v rozporu se základními zásadami demokratické společnosti. Na této skutečnosti nemohou nic změnit ani argumenty obsažené ve stanovisku Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS-st. 21/05, neboť to nedopadá na situaci, v níž byla založena (a po velmi dlouhou dobu trvala) dobrá víra jednotlivců jednajících v důvěře ve správnost aktů veřejné moci (srov. citovaný nálezn sp. zn. IV. ÚS 42/09, či nálezn sp. zn. I. ÚS 709/09).

17. V ústavní stížnosti stěžovatel soudům dále vytýká, že na něj v rozporu se zákonem kladly přísná a nesplnitelná kritéria týkající se posouzení vydržení, a to zejména existence držby a dobré víry.

18. Ústavní soud konstatuje, že ve věci jednající soudy se námitkou stěžovatele o existenci jeho dobré víry, jakož i případného vydržení předmětného pozemku stěžovatelem, řádně zabývaly a přesvědčivým způsobem vysvětlily, proč stěžovatel nemohl být v dobré víře, jde-li o namítané vydržení předmětného pozemku. Městský soud přitom výstižně vycházel z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3652/2016, který jeho závěr, že stěžovatel nemohl být v dobré víře, jde-li o jím namítané vydržení předmětného pozemku, potvrzuje.

19. Ústavní soud ve svých rozhodnutích uvedl, že závěr o neexistenci dobré víry musí být řádně odůvodněn, jinak dochází k porušení práva na soudní ochranu i práva vlastnického, které jsou zaručeny v čl. 36 odst. 1 a čl. 11 odst. 1 Listiny (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 11. 8. 2020 sp. zn. III. ÚS 3644/19). Tomuto požadavku v posuzované věci obecné soudy dostály. Závěry ve věci jednající soudů nejsou v rozporu s nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2016 sp. zn. III. ÚS 1594/16 (N 205/83 SbNU 269) a ze dne 17. 4. 2014 sp. zn. I. ÚS 2219/12 (N 61/73 SbNU 163).

20. Ústavní soud dále konstatuje, že závěrům obecných soudů, že vlastnické právo vedlejšího účastníka, resp. jeho právních předchůdců do 23. 11. 1990 ke spornému pozemku nezaniklo a stát se nikdy nestal jeho vlastníkem, a proto nemohl pozemek přejít do vlastnictví obce podle § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., nelze z hlediska ústavnosti nic vytknout.

21. Z ústavní stížnosti je zjevné, že stěžovatel od Ústavního soudu očekává přehodnocení právních závěrů, k nimž dospěly obecné soudy při určení vlastnictví k předmětnému pozemku, resp. o případném vydržení předmětného pozemku stěžovatelem. Tím staví Ústavní soud do role další soudní instance, která mu, jak je uvedeno výše, nepřísluší. Ústavní stížnost je v této části pouhou polemikou se závěry obvodního a městského soudu. Ústavní soud konstatuje, že okolnosti, pro které soudy rozhodly o věci samé rozhodnutími, s nimiž stěžovatel nesouhlasí, jsou v jejich odůvodnění v naprosto dostatečném rozsahu, přehledně a srozumitelně vysvětleny, proto Ústavní soud na tato rozhodnutí odkazuje.

22. Jde-li o napadené usnesení Nejvyššího soudu, Ústavní soud konstatuje, že Nejvyšší soud posoudil obsah dovolání stěžovatele v souladu s příslušnými ustanoveními občanského soudního řádu a správně dovodil, že dovolání není přípustné. Nejvyšší soud se v odůvodnění svého rozhodnutí dostatečným a přesvědčivým způsobem vypořádal s námitkami stěžovatele. Závěrům Nejvyššího soudu proto nelze z hlediska ústavnosti nic vytknout.

23. Ústavní soud konstatuje, že postup obecných soudů byl řádně odůvodněn a jejich rozhodnutí odpovídají zjištěnému skutkovému ději. Obecné soudy rozhodovaly v souladu s ustanoveními hlavy páté Listiny, jejich rozhodnutí nelze označit jako svévolná, neboť jsou výrazem nezávislého soudního rozhodování, jež nevybočilo z mezí ústavnosti. Ústavní soud neshledal, že by napadenými rozhodnutími došlo k porušení ústavně zaručených základních práv nebo svobod stěžovatele.

24. Vzhledem k tomu, že IV. senát Ústavního soudu při rozhodování nynější věci nedospěl podle § 43 odst. 2 písm. a) a § 19 odst. 2 zákona o Ústavním soudu k jednomyslnému závěru, nezbylo než ústavní stížnost zamítnout v celém rozsahu podle § 82 odst. 1 téhož zákona.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 12. ledna 2021

Pavel Šámal
předseda senátu

Odlišné stanovisko soudce Josefa Fialy k nálezu ve věci sp. zn. IV. ÚS 2719/20

S nálezem Ústavního soudu ve věci sp. zn. IV. ÚS 2719/20 nesouhlasím a podávám vůči němu podle § 22 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, odlišné stanovisko. Zastávám názor, že ústavní stížnosti mělo být vyhověno, a to z níže uvedených důvodů.

V předmětné věci nešlo o „klasický“ spor na základě určovací žaloby, ve kterém se posuzuje, zda žalobci náleží vlastnické právo ke konkrétní věci, nebo nikoliv. Spor o určení vzniklý na základě duplicitního zápisu vlastnického práva v katastru nemovitostí musí vyústit v určení, že vlastníkem je žalobce, nebo žalovaný. Jde přitom o zjišťování, který z účastníků řízení má ke sporné nemovité věci silnější vlastnický titul. Po prostudování spisu Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 7 C 102/2017 shledávám, že obecné soudy sice popisují vývoj vlastnických vztahů ke spornému pozemku, ve spise však absentují příslušné listiny, které by tento vývoj dokládaly. Chybí doklady o způsobu evidence sporného pozemku jako pozemku ve vlastnictví právních předchůdců vedlejšího účastníka a o tom, že jako pozemek evidovaný ve zjednodušené evidenci, byl (mohl být) předmětem převodů a přechodů vlastnického práva. Naopak, soudní spis obsahuje listiny, podle nichž došlo (byť bez právního důvodu) k evidování sporného pozemku jako pozemku ve vlastnictví státu. Z tohoto pohledu jsou rozhodnutí obecných soudů nepřezkoumatelná.

V Brně 19. 1. 2021

Josef Fiala